

בדרכו אמונה

מרבן של כל בני הגולה
מרבן שר התורה שליט"א

גיליון ע"ב
פר' וישב - חנוכה
תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

סדר הדלקת נר חנוכה ומקום הנחתו
חינוך קטנים להדלקה לדעת השו"ע

שאלה: לדעת השו"ע, דבמהדרין מן המהדרין רק בעל הבית מדליק, צ"ב אמאי אין מצוות חינוך בהדלקת נרות חנוכה בקטנים וקטנות, שגם הם ידליקו מדין חינוך. תשובה: לכתחילה תקנו כך. ובפעם אחרת ענה: אין להם שמן ונרות.

מדוע לא כתב השו"ע דין מהדרין לכד

שאלה: סעיף ב', "כמה נרות מדליק, בלילה הראשון מדליק אחד, מכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה, עד שבליל האחרון יהיו שמונה". מדוע לא הביא השו"ע את עיקר הדין של מהדרין, שכל אחד מבני הבית ידליק נר אחד. תשובה: כי המנהג כך.

אי יש ענין להעמיד נר חנוכה בדרום

שאלה: האם יש עניין לשים את מנורת החנוכה בבית בצד דרום, כשיש לו ב' אפשרויות. תשובה: לא שמענו.

שאלה: שאלתי את מרבן האם יש עניין לשים מנורת החנוכה בבית

בצד דרום, כשיש לו ב' אפשרויות. וענה הרב "לא שמענו". וצ"ב דמצאנו בספר ארחות חיים לרבינו מהר"א הכהן מלוניל (הל' חנוכה אות ג') שכ' וז"ל, ונ"ח מצוה להניחה על פתח הבית מבחוץ כו' מצד שמאל הנכנס, כדי שתהא מזוזה בימין ונ"ח בשמאל, וי"א דוקא בפתח שיש בו מזוזה אבל אין בו מזוזה יניחנה בימין, ועוד דומיא דמקדש שהיתה מנורה בימין בדרום כו' עכ"ל. הרי שגם בבית יש ענין להדליק בדרום. תשובה: הפוסקים לא הביאוהו. (אריה שאג)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

האם בכור של יוסף היו נחשים

וַיִּקְרָא הוּא וַיֵּשׁ לְכוּ אִתּוֹ הַבְּרִיָּה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם (ל"ז, כד)

יש כאן דבר פלא, שתיבת "הברה" חסר ו', ותיבות "והבור" מלא, הלא דבר הוא.

ויש לומר: איתא בגמ' (שבת כ"ב א') מה תלמוד לומר "אין בו מים" מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, אמנם, מובא במדרש (ספר הישר) שברגע שיוסף נכנס לבור, ברחו כל הנחשים והעקרבים.

נמצא, שכשהם השליכו אותו, היה הבור מלא נחשים ועקרבים ולכן כתב "הברה" חסר, כי לא השליכו אותו לבור ריק אלא לבור שיש בו נחשים, אבל אחרי שהושלך פנימה וברחו כל הנחשים, אז 'וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם' – בור מלא ו', כי כולו בור, שהיה ריק משאר בעלי חיים.

נבין מה שלכאורה צריך ביאור.

וַיִּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֶל תִּשְׁכּוּ בָּרוּם, הַשֵּׁלִיכוּ אִתּוֹ אֶל הַבּוֹר (מלא ו') הַנֶּה אֲשֶׁר בַּמְדְּבָר וַיָּד אֶל תִּשְׁלֹזוּ בּוֹ, לְמַעַן הַצִּיל אֶתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבּוֹ אֶל אָבִיו (לז' כ"ב).

אם רצה להציל אותו אין הציע להשליך לבור והרי בודאי ימות מיד מהנחשים ששם?

אלא שלכן אמר 'וְהַבּוֹר' מלא ו', כי רצה שיזרקו אותו לבור מלא (היינו בור ריק), ולא לבור עם נחשים ועקרבים.

(שבענו מטובך)

שהעמדתי להם בית רבי וחכמי הדורות

זכינו ביום שישי שעבר לכינוס היסטורי ומרגש בו נתקבצו גדולי התורה למרגלות בית רבן של ישראל מרבן שר התורה שליט"א ובראשותו, ובראשות רבינו מרבן ראש הישיבה שליט"א, בו דנו רבותינו בנושאים העומדים על הפרק, במרכז המעמד הובא דבר השעה מרבן של ישראל ע"י בנו חביבו הגאון הגדול ר' יצחק שאול שליט"א, וזה לשון קדשו:

אחרי שעברו עלינו בשנה האחרונה זמנים קשים בגוף ובנפש שנסגרו בתי כנסיות ובתי מדרשות ונגרמו מזה גם נזקים גדולים ד' ירחם מי ישורנה, ובחסדי ה' המרובים בחדש חשוון נפתחו בתי כנסיות ובתי מדרשות והישיבות והחדרים והן הן אלו שימנעו את המגיפות וכל מרעין בישין, כדאמר' תורה מגנא ומצלא, ועאכו"כ שלא יצא היוק מזה, וכדאמר רב בפסחים דף ח' נייטו עלי ועל צווארי,

וכעת מתקרב חנוכה אשר היוונים בקשו להשכיח תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, לכן עלינו מוטל אדרבה להתחזק ביתר שאת וביתר עוז בלימוד התורה ובהתמדת התורה, ונזכה כולנו לדברי הגמ' בשבת כ"ג מהגיל בנר הוי"ן ליה בנימין ת"ח, וכדפרש"י ע"י נר מצווה דשבת וחנוכה בא אור התורה וע"י שנאיר ונתחזק בתורה בחנוכה נזכה לבנים ת"ח.

והנני להודות לכל הגאונים שהצטרפו לחברי מועצת גדולי התורה שליט"א לחזק ידי עמלי התורה וכל העסקנים שלוחי דרבנן שליט"א לתקן תקנות בעניני בני הישיבות שיוכלו לשקוד על התורה והעבודה כל הימים וכן שאר העניינים שצריכים חיזוק, ונזכה כולנו לראות בהרמת קרן התורה ולגאולה השלימה בב"א.

בסיום הכינוס הוקרא החלטות הכינוס, בו נכתב, קריאה לבני הישיבות להמשיך להתחזק ביתר שאת בלימוד התורה שהוא המגן והמציל מכל מחלה, ולהתחזק ביתר עוז בימי החנוכה אשר ידועה סגולתם, וחיזוק למנהלי ת"ת ובתי יעקב שמתמסרים למען המשך קיום לימוד התורה הקדושה ע"י צעירי הצאן, דרישה מהשלטון להסיר מעמד בני הישיבות שתורתם אומנתם שיוכלו להמשיך לשקוד על תלמודם ללא הפרעות כלל, וחיזוק לשלוחי דרבנן העומדים על המשמר בכל תוקף למען בני הישיבות, כי בנפשנו הדבר,

רבנותינו הביעו חרדה מהניסיון לקעקע את טהרת היחוס ע"י הכרה בגיורים רפורמים וקונסרבטיביים, וקריאה לכל הרבנים היושבים על מדין לעמוד על המשמר לבל יבוצע שינוי כלשהו כקוצו של יוד מהמסורת, וקריאה למנהלי בתי החינוך להורים ולבנות ישראל לעמוד איתן בשמירה על טהרת החינוך ללא התערבות גורמים חיצונים, ולהשגיח שלא להתפתות ללימודי אקדמיה, ובמקומות שנאסרו ע"י גדולי הדורות, קריאה לנציגי היהדות הנאמנה בכל מקום לעמוד על המשמר בנושא קדושת השבת, לעשות כל שביכולתם על מנת למנוע תכניות שיש בהם חילול שבת, בסיום דבריהם קראו רבותינו: אמרו חז"ל אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, אחינו כל בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם, נקראים לפשפש במעשינו, ולשוב בתשובה שלימה, לשאת עינינו למרום לזעוק אל ד' שייסיר מעמנו כל נגע ומחלה במהרה, ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

בכינוס מועצה"ת מונו בהוראת רבותינו, מרבן ורבנן גדולי ראשי הישיבות- הגר"ב וייסבקר, הגר"צ דרבנין, הגר"א לוי, הגר"א קוק, הגר"ש שטינמן, הגר"א פילץ, הגר"א פינקל.

דברי זיכרון

יארצייט השלישי למרנא רביה"ק ראש הישיבה אילת השחר זצוק"ל

בימים אלו חל יום השנה השלישי ליום המר והנמהר עת כבה המאור כ"ד כסלו תשע"ח אז נסתלק מעמנו רועה ישראל רביה"ק מרן ראש הישיבה אילת השחר זצוק"ל,

הנה לתאר את הכבוד הגדול ששרר בין רבותינו ארזי הלבנון רבן של ישראל קוה"ק מרן ראש הישיבה זיע"א ליבדל לחיים טובים רבן של ישראל מרן שליט"א, הדף יכלה והדברים בקושי יחלו אך בכל זאת כמה גרגירים קטנים להידבק באור הגדול של כבוד התורה, בסוד השיח בין קדושי עליון, מחויבים להביא לתועלת הרבים שלא נמנע טוב,

הגאון ר' משה יהודה שניידר שליט"א החברותא של רביה"ק מרן ראש הישיבה זיע"א סיפר שמרן ראש הישיבה התבטא על רבינו שגם בימי התנאים הי' נחשב ת"ח. יודע ש"ס בבלי ירושלמי ספרא ספרי וכו'. מרן ראש הישיבה התבטא כמה פעמים בביטויי כבוד מופלאים על רבינו, ופעם שהגיע האדמו"ר מסקווער, ראש הישיבה התבטא בשבחו של רבינו מאד מאד.

ראש הישיבה חרד מאד לכבודו של רבינו וכבר ציינו כאן בגליון כמה פעמים כמה כאב ראש הישיבה שקיבל מכתב מאיזה נבער ידוע אחד, ששלח מכתב עם "טענות" כביכול על מרן רבינו, מרן ראש הישיבה ממש הצטער ונאנח וכאב באופן בלתי יתואר, והקפיד מאד עליו ותמה בכאב הוא יתן מוסר לרבי חיים על ביטול תורה? היינו הוא יתן מוסר למתמיד הדור על ביטול תורה.

ראש הישיבה בשנתו האחרונה למרות חולשתו הגדולה וכמעט ולא דיבר, ערך בעצמו בקולו הקדוש בעיצומו של יום הקדוש יום הכיפורים מי שבירך לרבינו.

רבותינו היו מתפללים זה על זה בכל תפילת שמונה עשרה, והיה מונח אצלם בסידור פתק עם השם לתפילה, וששמע ראש הישיבה שרבינו התבטא עליו שיש לו רוח הקודש הגיב ראש הישיבה שר' חיים אמר זאת בדרך ענווה, אבל רוח הקודש אפשר למצוא אצל ר' חיים.

וכן יבדל לחיים רבינו התבטא ביטויי כבוד מופלאים על מרן ראש הישיבה זצוק"ל, והתבטא שהדור עומד על ר' אהרן ליב, ופסק לשואלים שיש לברך ברכת שחלק מחכמתו על ראש הישיבה, רבינו עמד בעוז למען הנהגת מרן ראש הישיבה, וכשקמה אותה כת ידועה שסרה מן הדרך, וניסו לפגוע בהנהגת מרן ראש הישיבה, רבינו כתב: הנה הנהגת הדור מסורה כיום למרן גאון ישראל הגראי"ל שטינמן שליט"א אשר כל מעשיו לשם שמיים, והנה חובה לציית לכל מוצא פיו של מרן שליט"א, והזהרו בגחלתן, ובזה מקיימים מצות עשה ועשית ככל אשר יורוך.

והתבטא בחריפות נגד אותם נבערים בעם שר"י שניסו לפגוע בכבוד ראש הישיבה, ובשנת תשע"ד יצא מגדרו וערך בביתו והשתתף בכינוסים, ואמר אז שזה מערכה על כבוד התורה, ושכל דור יש ניצוץ של משה רבינו, ובדורינו זה מרן ראש הישיבה זצוק"ל.

אף באותו חורף תשע"ד שהיה מערכה על כבוד התורה כהגדרתו, רבינו כתב מכתב חריף בו כתב במילים חדות כנגד אותם ריקים ופוחזים בעלי מחלוקת, שהקהילו קהילות ברבים, ודיברו סרה וזלזול על גאון ישראל קודש הקודשים גדול דורינו מרן הגראי"ל שטינמן, והוסיף רבינו בחריפות נגד אותם ריקים: והנה העולם אינו הפקר, וכבר אחז"ל כל המבזה ת"ח אין לו חלק עוה"ב ואין רפואה למכתו, וצריך להתרחק מהם פן תספו בכל אשר להם ח"ו, ולא לסייע בידם בשום אופן, להיות שותף למבזי ת"ח.

וכשנחלה מרן ראש הישיבה, רבינו קרא לבני הישיבות והכוללים לעצור את סדר לימודם בתפילה ובזעקה לרפואת ראש הישיבה, רשכבה"ג מרן שליט"א קרא יחד עם מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין לבני הישיבות והכוללים לערוך משמרות ג' ימים רצופים לרפואת רשכבה"ג מרן ראש הישיבה זצוק"ל, וכן בכל אתר ואתר קרא רבינו להתחזק בתורה ובתפילה. ובאותו שבת הראשונה לאשפוזו של ראש הישיבה זצוק"ל, קרא רבינו להוסיף ללמוד שעה אחת בליל השבת, ואמר לנכדו חביבו הרה"ג ר' יעקב ישראל קניבסקי, הרי גם אני צריך להוסיף שעה בלימוד התורה בליל השבת.

וביום המר והנמהר כשכבה המאור הגדול בסילוקו של מרן ראש הישיבה, רבינו בירך דיין האמת וקרע בגדו, ועם סתימת הגולל אמר קדיש על ראש הישיבה בכאב נורא, והורה לת"ת ובני הישיבות והכוללים לצאת להשתתף במסע אשכבתיה דרבי, והורה שבמשך שבעת ימי האבלות לא לערוך מסיבת חנוכה.

יה"ר ונזכה ללכת באותו אור גדול אור כבוד התורה, ונחוש קצת שבמקצת מהו כבוד התורה האמיתי, ושנזכה ללכת לאור רבותינו עד ביאת גואל צדק בקרוב אמן.

לע"נ רבינו הקדוש מרנא ראש הישיבה אילת השחר

רבי אהרן יהודה לייב בן ר' נח צבי זיע"א

נלב"ע ביום המר והנמהר כ"ד כסלו תשע"ח

לעילוי נשמת

מרת שפרה בת הר"ר שרגא שטרן ע"ה

נלב"ע א' טבת תשע"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י משפ' אלפר - פ"ת

לתרומות והנצחות ניתן לפנות
לפלאפון - 052-760-6474.

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666

לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון יו"ל בסיוע עמותת "נעשה אדם" ע.ר. 580652063